

Kaj naj doseže, torej, Skupna slovenska lista na Tržaškem, kjer se je predstavila, ako pomislimo, da utegne zbrati le nekaj tisoč glasov? Toda za izvolitev poslanca je potrebnih okoli 35.000 glasov! In kar je še slabše je to, da glasovi, ki bodo oddani Skupni slovenski listi, ne bodo nikjer prišli v po

(Nadaljevanje na 2. strani)

DELO — GLASILO K.P.I. ZA SLOVENSKO NARODNO MANJSINO — DIREKTOR: MARIJA BERNETIC — ODGOVORNI UREDNIK: ANTON MIRKO KAPELJ
UREDNIŠTVO IN UPRAVA: TRST, UL. CAPITOLINA 3 — TISK: TIP. RIVA, TRST, UL. TORREBIANCA 12

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

SOBOTA 6. APRILA:

Na Školjetu ob 16. uri, govori Marija Bernetič, v Cerovljah ob 19. uri, govori Lucjan Padovan, v Podlonjerju (Nova cesta) ob 19. uri, govori Vera Žužek, v Borštu ob 20. uri, govori Vidali in na Kontovelu ob 20. uri, govorita Marija Bernetič in Arturo Calabria.

NEDELJA 7. APRILA:

Na trgu Garibaldi ob 11. uri, govori kandidat za poslanske zbornice Pino Burlo; v Barkovljah (ul. Perarolo) ob 11. uri, govori Jelka Gerbec; v Padričah ob 16. uri in v Gropadi ob 17. uri, govori Karel Šiškovc; v Saležu ob 16,30, govori Dušan Furlan; v Medji vasi ob 17,30, govori Marija Bernetič.

PONEDELJEK 8. APRILA:

V Ricmanjih ob 20. uri, govori poslanec Vidali; na Konkodelu ob 20. uri, govori Marija Bernetič in Paolo Sema; v ul. delle Cave pri Sv. Ivanu ob 20. uri in v Mavhinjah ob 20. uri.

TOREK 9. APRILA:

V Trebčah ob 20,30, govori Franc Gombač in v Škednju (pred baron «Sport», ob 20. uri.

00

V Guatemalji je bil v izveden državni udar. Vojska je na ukaz obrambnega ministra aretirala predsednika republike ter ga nato izgnala iz dežele. Na mesto civilne vlade je prišla vojaška vlada. Njen prvi sklep je bil oklicanje obsednega stanja v državi, izgnanemu predsedniku so vojaški poglavarji očitali, da je preveč naklonjen komunistom. To seveda ni bilo res, saj je bil prav odstavljeni predsednik eden izmed najbolj protikomunistično nastrojenih vladarjev v Srednji Ameriki ter eden izmed podpisnikov zloglasne izjave ameriških diktatorjev, ki zahteva energične ukrepe proti komunistom in proti Kubancem še posebej.

Mehiški predsednik Lopez Mateos je bil te dni na uradnem obisku v

Ta teden so sovjetski znanstveniki in tehniki izstrelili novo vesoljsko raketo proti Luni. Raketa se imenuje «Lunik IV». V njej je avtomatska postaja, ki tehta 1442 kg.

Pomatsko postaja, ki tehta 1422 kg. Po presledku treh let in pol je Sovjetska zveza zdaj poslala četrto vesoljsko raketo proti Luni, s čimer nadaljuje neposredno raziskovanje tega spremljevalca Zemlje. Dejstvo, da nosi raketa avtomatsko postajo z rekordno težo 1422 kg, kaže, da se je začela nova etapa v sovjetskem raziskovanju Lune.

Prvo sovjetsko vesoljsko raketo so poslali na Luno januarja 1959. leta. Letela je mimo Lune in prišla v tir okrog Sonca med Zemljo in Marsom. Tretja sovjetska raketa pa je oktobra 1959. leta obkrožila Luno, fotografirala njeno z Zemlje nevidno stran in poslala posnetke na Zemljo.

Teža »Lunika IV« kaže, da so sovjetski znanstveniki in tehniki dosegli nov velik uspeh v raketni tehniki, saj jim je uspelo poslati v vesolje skoraj poldrugo tono instrumentov. Tako kakor tedaj, ko

so poslali avtomatsko medplanet-
no postajo proti Veneri, 12. fe-
bruarja 1961, in avtomatsko med-
planetno postajo proti Marsu, 1.
novembra 1962, je tudi sedanja ra-
keta startala z zemeljskega sput-
nika, ki so ga poprej poslali v
krožni tir.

Primerjava med težo doslej izstreljenih sovjetskih avtomatskih postaj proti bližnjim planetom nam pokaže, da je «Lunik IV» opremljen z veliko večjim številom bolj preciznih instrumentov kot prejšnje. Postaja, ki so jo poslali na Venero, je bila težka 643,5 kg, medtem ko je postaja, ki še vedno leti proti Marsu, težka 893,5 kg.

V nedeljo 7. aprila ob 16. uri bo v Števerjanu (gostilna «na Gradu») srečanje slovenskih partizanov, ki ga organizirata bivša partizanska komandanta Giovanni Padoan-Vanni in Mario Fantini-Sasso. Navzoč bo tudi Mario Lizzero-Andrea.

«KATOLISKI GLAS» in «DEMO-KRACIJA» sta nam ta teden »posvetila« mnogo prostora. Razumljivo, saj so volitive že prav blizu. Kaže, da sta si omenjena lista postavila za cilj: povzročiti čim večjo zmedo v vrstah slovenskih volivcev. Zato sta predvsem proti nam naperila svoje pušice. In ker jima manjkajo konkretni argumenti, sta se poslužila raznovrstnih podtikanih, in namigovanih, ki pa, seveda, nimajo prav nobenega solidnega temelja.

To, kar pišeta omenjena lista nas sili k polemiki. Toda mi danes nimamo časa za polemiziranje. Zavedamo se dejstva, da bi bilo polemiziranje s tistimi, ki nimajo prav in ki zasledujejo določene dvoumne cilje, brezplodna. Zavedamo se tudi dejstva, da s polemiko ne bomo nikamor prišli ter da z njo ne bomo nikoli rešili naših notranjih slovenskih problemov in ne splošnih problemov, ki se pred nas postavljajo. Zavedamo se tudi dejstva, da se predvsem sovražniki našega naroda zelo vesele preklanja v vrstah naše narodne manjšine. In

*mi nočemo delati veselja našim so-
vražnikom.*

Toda ključ temu ne moremo mi
mo, ne da bi se z našimi bravci
pomeniti o vprašanjih, ki jih ne-
kateri razglabljujejo tudi v tisku.

Dejstvo, da je na vseh dosedanjih volitvah večina Slovencev dala svoj glas komunistom, naše politične nasprotnike zelo jezi. In mi smo prepričani, da jih bo izid bližnjih volitev še veliko bolj razjezil. Prepričani smo namreč, da bo letos še več Slovencev kot v preteklosti volilo komuniste. To bodo Slovenci storili zato, da po 29. letih pošljejo predstavnika svoje narodnosti v rimski parlament. Mnogi bodo glasovali za KPI prav in samo za to, pa četudi se morda s komunisti ne strinjajo. In pravilno bodo ravnali, kajti zdrava pamet nam vsem veli, da bi bilo vsako strankarsko cepljenje, posebno v tem trenutku, zelo škodljivo in da bi bilo glasovanje za tiste, ki nimajo najmanjše možnosti za izvolitev poslanca, povsem nesmiselno ter po drugi strani samo v korist tistim, ki nam odrekajo zakonite pravice.

Znana stvar je, da Skupna slovenska lista nima prav nobene možnosti, da bi zbrala toliko glasov, da bi lahko poslala svojega poslanca v parlament. Poleg tega pa so skupine, ki nastopajo pod firmo »Slovenske liste« tako razcepljene, da stvarno ne morejo imeti nobenega konkretnega cilja pred seboj. Ta razcepljenost prihaja še bolj do izraza, ako pomislimo, da na Goriškem in v Beniciji se sploh niso predstavile. In verjetno se niso predstavile zato, da nebi škodovala izvolitvi demokristjanskih kandidatov, to je kandidatov protislovenske, šovinistične stranke.

Kaj naj doseže, torej, Skupna slovenska lista na Tržaškem, kjer se je predstavila, ako pomislimo, da utegne zbrati le nekaj tisoč glasov? Toda za izvolitev poslanca je potrebnih okoli 35.000 glasov! In kar je še slabše je to, da glasovi, ki bodo oddani Skupni slovenski listi, ne bodo nikjer prišli v po (Nadaljevanje na 2. strani)

Krščanka demokracija ope-
va takoimenovani »gospodarski
čudež«, od katerega naj bi
imeli velike koristi vsi držav-
ljani. Demokristjani mnogo
govorijo tudi o industrializa-
ciji naše dežele in o gospo-
darski programaciji. Toda, za-
nas ki živimo v tej deželi, za-
široke ljudske množice toliko
pevanega »čudeža« ni. Če bi
a »čudež« v resnici obstajal,
potem bi ga videli, ga otipali
in v njem srečnejše živeli. Če bi
a čudež v resnici obstajal, po-
tem bi tudi število prebivav-
stva dežele naraščalo. Toda te-
ka ni, odnosno, dogaja se nas-
protno. Naši ljudje-domačini
dhajajo. In kar je najbolj
zmemirljivo je to, da odhaja
dežele najbolj kvalificirana
kmečka delovna sila.

Uradne statistike zelo zgo-
rnjeno potrjujejo naše gornje
trditve in ne truditev tistih, ki
govore o «gospodarskem čude-
lu». Od leta 1951 do 1961 je
stabilno prebivavcev dežele Ju-
lijske krajine - Furlanije na-
padlo od 1.226.121 na
1.205.222. Povprečni italijanski
vsedržavni prirastek v tem ča-
su je bil 6,22%, toda v naši
deželi se je, kljub vselitvi šte-
vilnih Istranov in družin dr-
žavnih civilnih in vojaških
funkcionarjev, število prebi-
vavcev zmanjšalo za 1,8%.

Da v naši deželi takoimeno-
anega »gospodarskega čude-
a« ni, nam potrjujejo tudi po-
atki o brezposelnosti. Če bi o-
nenjeni »čudež« stvarno ob-
tajal, bi v deželi prav gotovo
bilo okrog 30.000 brezposel-
ih ljudi.

Tudi statistike o delovni si-
lo, zaposleni v industriji in v
drugih panogah gospodarstva
potrjujejo, da smo na slabšem
kot v drugih industrijsko raz-
vitih deželah in torej pod sploš-
nim italijanskim povprečjem.
V zadnjih desetih letih se je
število zaposlenih v industriji
(v deželi) povečalo za 20%, v
Trstu samem se je število celo
zmanjšalo, dočim znaša pov-
prečno italijansko povečanje
okrog 32%. Zaposlitev na pod-
ročju trgovine v deželi se je
v zadnjih desetih letih povečala
za okrog 15%, dočim znaša
povprečno vsedrjavno povprečje
več kot 32%. Pri vseh teh sta-
istikah moramo imeti pred
očmi dejstvo, da je v povoj-

Glas za KPI je glas za gospodarski in socialni razvoj dežele, proti monopolom in proti draginji

Volimo za resnično ustvaritev gospodarskega čudeža

Demokristjanski prvaki opevajo takoimenovani «italijanski gospodarski čudež». No, tega čudeža tu v Trstu in v vsej deželi Juljski krajini-Furlaniji ne poznamo. Izseljevanje delovnih ljudi s teh področij našo trditve zelo konkretno potrjuje. Trst se kljub močnemu dotoku priseljencev iz Istre in kljub prihodu številnih družin državnih nameščencev, policistov, vojakov itd. ni razvil tako kot druga velika industrijska in pristaniška mesta. Iz Furlanije se ljudje stalno izseljujejo. V številnih vaseh Slovenske Benečije žive samo starčki. V zadnjem času se tudi žene izseljujejo. V vsej deželi na splošno vlada velika negotovost. Tržaške ladjedelnice, ki so bila nekoč poznane daleč po svetu, nimajo danes nobene perspektive pred seboj. Ker nimajo novih naročil, nastaja položaj zelo resen in celo kritičen. Tisoči delavcev se vprašujejo: kaj bo potem, ko bodo dela, ki so v teku, dokončana?

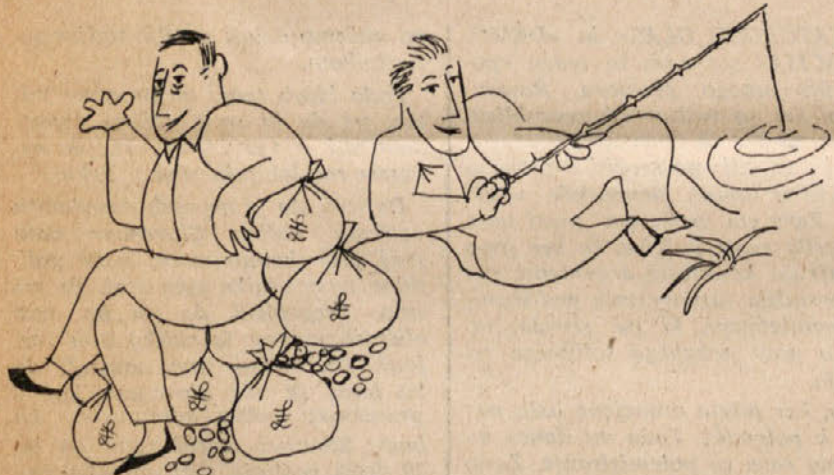
V zadnjem obdobju so razne kategorije delavcev po trdih in dolgotrajnih sindikalnih akcijah in z borbo dosegale poviša-

— so vinogradniki v Italiji prodajali po 20 lir liter, toda če ga je potrošnik hotel kupiti v trgovini ali gostilni, ga je moral plačati najmanj po 150 lir.

Pa še nekaj podatkov, ki zelo zgovorno potrjujejo kam gredo poviški delavskih plač:

Leta 1962 se je povprečna podražila povprečno za 11%, vino za več kot 6%, olivno olje za več 3% in

nje mezd. Toda še predno je do tega prišlo, so se povečale cene življenjskih stroškov. Tako so bile težko izbojevane delavske pridobitve razvrednotene. Polovico prejemkov delovni ljudje porabijo samo za prehrano. Stanarina se je v zadnjih letih občutno povišala, prav tako tudi prevoznina na železnici ali na avtobusih. Ako seštejemo vse te izdatke, lahko ugotovimo, kaj ostane od plače, pa četudi je bila povišana.

Nedvomno predstavljajo stroški za prehrano največje breme za delovne ljudi. Toda kljub temu, da so prehranski artikli tako dragi, morajo kmetje prodajati svoje pridelke po zelo nizkih cenah. Dobički monopolistov in grozistov so mnogo večji od zaslužka kmeta, ki se je moral vse leto truditi, da je lahko nekaj pridelal.

Uradne statistike dokazujejo, da so se cene življenjskih stroškov v letih 1953-1962 povišale za 23%. Toda kmetje, nimajo od tega poviška nobene koristi. Naj navedemo samo nekaj primerov: Naše gospodinjje kupujejo n.p. krompir po 70 in včasih celo po 100 lir. In kaj je en kg krompirja?! Toda kmetje so ga morali lani prodajati po neverjetno nizkih cenah. V nekaterih krajih so ga prodajali po 5 lir kg. Vino — naravno in ne tisto, ki da pridelujejo v tovarnah

približno za toliko tudi meso. Toda letos so ti odstotki občutno višji.

Navedli smo le nekaj primerov, toda že ti pobijajo trditve tistih, ki opevajo takoimenovani «gospodarski čudež» in splošno blaginjo ljudskih in delovnih množic. Nujno je, da pride do preokreta. Toda do tega ne more priti brez spremembe ustroja v državi, brez likvidacije monopolov, brez odprave špekulacij. Stranka, ki je že petnajst let na oblasti ni sposobna izvesti potrebnega preokreta, tudi zato ker ščiti monopol in preprečuje ljudskim silam udeležbo v javni upravi.

Volitve lahko v veliki meri pripevajo k pospešitvi napredka tudi v tej smeri. KPI zahteva novo gospodarsko politiko. Pomagajmo ji v prizadevanjih za čimprejšnjo uresničitev te zahteve. In pomagali ji bomo s tem, da bomo na volitvah, 28. aprila, dali svoj glas za njen program, s tem, da bomo glasovali za KPI!

Volivci! Pomnite, da je gospodarska politika Krščanske demokracije zgrešena in da je tudi vlada takoimenovanega levega centra pozabljala na Trst in na vso deželo! Pomnite, da je od gospodarskega razvoja odvisen tudi razvoj naše narodne manjšine! Glasujte za KPI!

Za dejansko uresničitev volilnega programa KPI

Za gospodarski preporod Trsta, v okviru načrta za deželni gospodarski razvoj, ki ga mora dežela pripraviti in uresničiti — s prispevkom države — v sodelovanju z javnimi ustanovami, z delovnimi ljudmi in vsemi delovnimi sloji, zahtevamo:

— Integralno prosto cono.
— Okrepitev pristaniških naprav in ukrepe za razvoj prometa, s spremembo določil pogodbe o Skupnem evropskem tržišču, ki prizadevajo Trst, s primernimi sporazumi z inozemstvom, z naglo izpopolnitvijo cestnih in železniških zvez.
— Ustvaritev pristaniške ustanove za Trst, ki jo predvideva deželni statut, kot organa, ki naj zagotovi demokratično upravljanje pristanišča in sprejema vse primerne pobude za razvijanje vloge tržaškega emporija.

— Okrepitev ladjedelnice Sv. Marka in vsega sektorja IRI v okviru nove pomorske politike, ki naj zavrne obveznosti v okviru SET o zmanjšanju in likvidiranju ladjedelništva ter naj, nasprotno, poveča v okrepitev in obnovo trgovske mornarice.

— Podaljšanje metanovoda do Trsta in politiko električne energije, ki naj zagotovi večjo razpoložljivost energije po nižjih cenah.

— Ukrepe za razvoj male industrije, obrtništva in male trgovine z deželnimi zakoni, ki naj zagotovijo davčna znižanja in prostotve, dodelitev kreditov z nizko obrestno mero, ter revizijo pravil, ki urejajo rotacijski sklad.

— Okrepitev kmetijstva z ukrepi za učvrstitev malega kmečkega posredstva, za razvoj zadrugištva, za odpravo monopola ustanove «Federconsorzi» in za demokratizacijo Vzajemne blaginje neposrednih obdelovalcev zemlje.

— Načrt za izgradnjo ljudskih stanovanj, s koordinirano akcijo krajevnih ustanov, dežele in države v okviru primerne politike, ki naj odpravi špekulacijo pri gradnjah in gradbenih zemljiščih ter zaporo prisilnih stanovanjskih izgonov.

Za izboljšanje življenjske ravni

Goriški občinski svet razpravlja o proračunu

Občinski svet v Gorici razpravlja o proračunu za leto 1963. Poročilo demokristjanskega odbora v zvezi s tem proračunom so poleg demokristjanov samo svetovavci Slovenske demokratske zveze pozitivno ocenili. To še enkrat potrjuje hlapčevsko vlogo, ki jo igra Sfiligiojeva skupina. Znan stvar je namreč, da demokristjanska občinska uprava ni ugodila potrebam in zahtevam občanov slovenske narodnosti. Zato lahko se enkrat ponovimo trditve goriških tovarišev, da odv. Sfiligij po vsej logiki spada med demokristjane.

delovnih ljudi in za svobodo na delovnih zahtevamo:

— politiko zaposlitve, ki naj zagotovi stalno delovno mesto vsej moški in ženski delovni sili in vsem mladim ljudjem;

— primerne ukrepe, ki naj zagotovijo spoštovanje osebnih in kolektivnih svobod delovnih ljudi in najširšo avtonomijo njihovim razrednim sindikatom v cilju, da se uresniči modernnejši delovni odnosi, višje plače in mezde, znižanje delovnega urnika na 40 ur tedensko.

Za znižanje življenjskih stroškov zahtevamo:

— ukrepe, ki naj s primernimi javnimi uslugami jamčijo podporo in razvoj zadrugištva proti monopolistični špekulaciji;

— davčno preobnovo z ukinitvijo neposrednega davka na predmete široke potrošnje;

— demokratizacijo Delavskih združenj s vrnitvijo vse uprave članom-zadrušnikom.

(Iz programa tržaških komunistov)

Na pobudo tržaških komunistov

Resolucija proti draginji

Komunistična skupina svetovavcev v tržaškem občinskem svetu je 29. januarja letos predložila resolucijo, v kateri je zahtevala, naj občinska uprava sprejme ustrezne ukrepe proti draginji. Omenjeno resolucijo je na seji dne 2. februarja letos obrazložil svetovavec Tonel. Skupine, ki so na oblasti v tržaški občinski upravi, so tedaj resolucijo zavrnil. Ne le, da niso pokazale nobenega razumevanja za potrebe in zahteve širokih ljudskih množic, ampak so te potrebe in zahteve enostavno prezrle.

Kasneje je bila, predvsem po prizadevanju komunistov, ustanovlje-

Pogovor z volivci

(Nadaljevanje s 1. strani)

št. gotovo pa je da bodo sovinsti na osnovi glasov, ki jih bo eventualno prejela Skupna slovenska lista skušali ugotavljati koliko Slovencev živi v Italiji. In ker se Skupna slovenska lista ni predstavila na Goriškem in ne v Benečiji, bodo sovinsti skušali dokazovati, da tam Slovencev sploh ni.

Če bi bilo voditeljem raznih političnih skupin, ki se zbirajo okoli Skupne slovenske liste, v resnici na tem, da izpričajo obstoj slovenske manjšine v Italiji, potem bi bili morali premostiti razne težave, opustiti svoje strankarske razprtije in pomisliti mnogo bolj resno na to, da Slovenci prebivajo tudi na Goriškem in v Slovenski Benečiji. Toda tega niso bili sposobni storiti. In to je porazno dejanje. In če že tega niso bili sposobni storiti, kako naj potem Slovenci upajo, da bi ti voditelji zares dosledno in uspešno branili slovenske pravice?

M. K.

KRAJEVNE VESTI

Komemoracija 71 talcev na Opčinah

V nedeljo 7. aprila ob 15,30 bo na strelišču pri Opčinah komemoracija 71. talcev, ki so jih ustrelili nacifašisti. Komemoracijo organizira enotni krajevni odbor združenja ANPI in ANPPA, Zveze partizanov Zveze bivših političnih preganjancev Tržaškega ozemlja in združenje FIAP. Govorili bodo: Arturo Calabria, Nadja Pahor in Bruno Picherle. Antifašisti, demokrati, udeležite se!

Nova premiera Slovenskega gledališča

V torek 9. aprila ob 21. uri bo Avditoriju v Trstu premiera Millerjeve drame «Smrt trgovskega potnika».

Premiera bo združena s proslavo 40-letnice umetniškega delovanja gledališkega igravca in režiserja Modesta Sancina.

V sredo 10. aprila ob 20,30 bo novitev iste drame.